

(สำเนา)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วันที่ 17856 วันที่ 19 สิงหาคม 2517

ความที่สุด

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร.0203/15138

16 สิงหาคม 2517

เรื่อง นโยบายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นการถาวร

ทูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือที่ กส.0704/13419 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2517 และบันทึก
ที่ กส.0101/587 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2517

ตามที่ได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัตินโยบายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
เป็นการถาวร รวม 6 ข้อ ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2517 ลงมติเห็นชอบใน
นโยบายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นการถาวรตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดย
ให้เสนอโครงการรายละเอียดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
พิจารณาเป็นกรณีแรก และให้สำนักงานประมาณพิจารณาสนับสนุนในเรื่องการเงินต่อไป

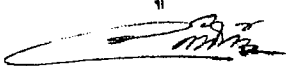
จึงทูลยืนยันมา ได้แจ้งให้สำนักงานประมาณและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ-
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทราบด้วยแล้ว.

แล้วแต่จะโปรด

(ลงนาม) ปลั่ง มีจุล
(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

นักวิชาการป่าไม้โท

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ กส. ๐๙๐๔/ 13419

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๑๗

เรื่อง นโยบายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นการถาวร

กราบเรียน อาพนา นายกรัฐมนตรี

เนื่องจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับรายงานจากกรมป่าไม้ว่า สถานการณ์เกี่ยวกับการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในปัจจุบันมีอยู่หลายกรณี แต่ส่วนใหญ่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายมากที่สุดคือการบุกรุกแผ้วถางป่า ซึ่งเป็นการตัดไม้ทุกขนาดและเผาทิ้งจนหมดสิ้น ไม่ว่าจะเป็นป่าต้นน้ำลำธารหรือไม่ก็ตาม หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นไปเช่นนี้ตลอดไปน่าจะมีผลเสียหายแก่เศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ บรรดาไม้ที่ควรใช้ประโยชน์ใดก็ถูกเผาไปหมดสิ้น และเมื่อป่าถูกแผ้วถางหมดความผันแปรของดินฟ้าอากาศก็จะตามมา เช่นความแห้งแล้ง หรือน้ำท่วม ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่พื้นที่เกษตรกรรม จึงจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขโดยด่วน และกรมป่าไม้ได้เสนอหลักการในการแก้ไขไว้ดังนี้

๑. เร่งรัดการจัดสรรที่ดินให้แก่ประชาชนโดยรวดเร็ว ปัจจุบันนี้ทางราชการได้ดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินเสร็จสิ้นทั่วราชอาณาจักรแล้วว่่า ที่ดินส่วนใดจะกำหนดเป็นป่าถาวร และส่วนใดกำหนดไว้เป็นที่จัดสรรเพื่อการเกษตรกรรม และเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างอื่น นอกจากนั้นยังมีที่ดินที่ตัดออกจากพื้นที่ป่าถาวร เพื่อนำไปจัดสรรหรือจัดเป็นนิคมสร้างตนเองหรือนิคมสหกรณ์เป็นกรณีพิเศษอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งแยกได้ดังนี้

๑.๑ ที่ดินซึ่งได้ดำเนินการสำรวจจำแนกไว้เป็นที่ดินจัดสรรของกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ประมาณ ๕,๔๘๗,๐๐๐ ไร่

๑.๒ ที่ดินที่ได้ตัดออกจากป่าถาวร เพื่อนำไปจัดสรรเป็นกรณีพิเศษ เป็นที่ดินสองข้างทางหลวงสายแมสออด - อุมผาง จังหวัดตาก ระหว่างกิโลเมตรที่ ๑๑๐ ถึง ๑๓๕ เนื้อที่ประมาณ ๓๑,๒๕๐ ไร่ โดยให้เวนป่าต้นน้ำลำธาร ป่าสงวนแห่งชาติและป่าสัมปทานไว้ให้คงสภาพเป็นป่าต่อไป มีระยะห่างจากทางหลวงข้างละ ๑ กิโลเมตร กับทางหลวงสายบุญทริก - นาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี มีเนื้อที่ประมาณ ๒๖๑,๗๕๔ ไร่

๑.๓ ที่ดินซึ่งจัดตั้งเป็นนิคมสร้างตนเองของกรมประชาสงเคราะห์จำนวน ๓๖ แห่ง มีเนื้อที่ประมาณ ๗,๓๔๓,๒๐๑ ไร่ และนิคมชาวเขาประมาณ ๒๕๐,๗๒๓ ไร่

๑.๔ ที่ดินซึ่งจัดตั้งนิคมสหกรณ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์จำนวน ๑๔ แห่ง มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๑๘๕,๓๓๗ ไร่

๑.๕ ที่ดินจัดสรรแปลงใหญ่จังหวัดเลย ๑๖๓,๒๒๕ ไร่

/นอกจาก

นอกจากที่ดินดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยที่กำหนดไว้สำหรับจัดสรรอีกจำนวนมาก รายที่ดินดังกล่าวนี้ทางราชการควรจะได้จัดสรรโดยรวดเร็วให้ทันกับความต้องการของประชาชน แต่ทั้งนี้จะต้องมีมาตรการมิให้ตกถึงมือนายทุนซึ่งเป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นเหตุให้ราษฎรสูญเสียที่ดินไป หรือเมื่อทางราชการจัดสรรที่ใดแล้ว บรรดาผู้มีอิทธิพลหรือนายทุนก็เข้าครอบครองที่ดินเสียก่อน ผู้ได้รับจัดสรรไม่สามารถเข้าทำกินได้ หรือหากจะจัดสรรก็จะต้องจัดสรรให้แก่ผู้บุกรุกครอบครองอยู่ก่อน ราษฎรที่ต้องการที่ดินจริง ๆ ไม่มีที่ดินทำกินก็บุกรุกแผ้วถางป่า ก่อให้เกิดความเสียหายและความยุ่งยากในด้านอื่นตามมาอีกหลายกรณี กรมป่าไม้จึงได้เสนอขอให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องได้เร่งรัดจัดสรรที่ดิน รวมทั้งการจัดที่ดินในนิคมต่าง ๆ ให้ทันกับความต้องการของประชาชน โดยเร่งด่วน เมื่อประชาชนมีที่ดินของตนเองโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วดังนี้ การบุกรุกแผ้วถางป่าถาวรหรือป่าสงวนแห่งชาติก็จะลดน้อยลง ทั้งยังเป็นการวางใจที่จะให้ราษฎรรวมตัวเป็นกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ เพื่อศึกษาปัญหาเรื่องนายทุนได้อีกทางหนึ่งด้วย และไม่ควรถัดตั้งนิคมขึ้นใหม่อีก ยกเว้นในกรณีที่เกี่ยวข้องกับขอ ๒

๒. การจัดการกับป่าถาวรหรือป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมโดยการบุกรุกของราษฎร
ป่าถาวรหรือป่าที่ทางราชการประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติไว้แล้ว แต่ต่อมาได้ถูกราษฎรบุกรุกตั้งเหตุที่กล่าวข้างต้นตาม ๑ เป็นเหตุให้ป่าดังกล่าวนี้เสื่อมโทรมโดยหลักการจะต้องทำการปรับปรุงปลูกสร้างสวนป่าให้คงสภาพป่าไม่ตามเดิม แต่ก็จะมีปัญหาเรื่องราษฎรไม่ยินยอมออกจากที่และเกิดข้อพิพาทกับทางราชการทั้งโดยตรงและจากการสนับสนุนของนายทุนซึ่งเป็นอยู่ขณะนี้ กรมป่าไม้ได้เสนอแนะแนวทางดำเนินการไว้ ดังนี้

๒.๑ ควรตั้งกรรมการพิจารณาปรับปรุงที่ป่าดังกล่าวโดยประกอบด้วยผู้แทนกรมป่าไม้ เป็นประธาน ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ และผู้แทนกรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในบางกรณีก็จำเป็นต้องขอให้ ผู้แทน ของชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นที่ปรึกษา เพื่อให้มีสภาพเป็นป่าของประชาชนโดยแท้จริง ร่วมกันดำเนินการสำรวจเพื่อจัดที่ดินดังกล่าวตามหลักการต่อไปนี้

๒.๒ ควรจะต้งดำเนินการจำแนกพื้นที่ป่าดังกล่าวนี้ออกเป็น ๒ ส่วน คือ
ส่วนที่ ๑ พื้นที่ป่าที่จะต้องรักษาไว้ต่อไป ได้แก่ป่าที่มีลักษณะดังนี้

(๑) พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร ภูเขาสูงหรือป่าดงดิบ ซึ่งยังมีเหลืออยู่ ต้องรักษาไว้โดยเด็ดขาด สำหรับพื้นที่ป่าดังกล่าวนี้จะต้องปรับปรุงปลูกสร้างป่าเพิ่มเติมให้คงสภาพดำเนินการจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพิ่มขึ้นให้ตรงตามเป้าหมาย

(๒) ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติและป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เนื่องจากได้มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะมิให้นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการอื่น จึงถือเป็นประเภทป่าที่จะต้องรักษาไว้ให้เป็นการถาวรในลักษณะเดียวกันกับป่าตามวรรค (๑)

(๓) บรรดาพื้นที่ป่าตาม (๑) และ (๒) นั้น ถ้าไม่สามารถปรับปรุงให้กลับฟื้นคืนตามธรรมชาติได้ ก็จำเป็นต้องดำเนินการปลูกป่าซึ่งอาจต้องใช้เงินกู้ต่างประเทศ หรืองบประมาณปลูกป่าทดแทนอื่น ๆ ให้คงสภาพ

กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาหลักการตามที่กรมป่าไม้พิจารณาเสนอข้างต้นแล้ว เห็นชอบด้วย จึงขอประทานเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติ ดังนี้

(๑) ขอให้เร่งรัดจัดสรรที่ดินที่ได้จัดไว้สำหรับการเกษตรแล้ว ให้สนองกับความต้องการของประชาชนโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการเพื่อของบประมาณ

(๒) ป่าดงหรือป่าสงวนแห่งชาติใดที่เสื่อมโทรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยการแทนกรมป่าไม้เป็นประธาน ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ และผู้แทนกรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณาจัดที่ป่าออกเป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่ง คือพื้นที่ป่าคนน้ำลำธาร ภูเขาสูง หรือป่าดงดิบ ให้กันพื้นที่ป่าดังกล่าวไว้โดยเด็ดขาดสำหรับปรับปรุงสภาพป่า หรือปลูกป่าหรือจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินฟ้าอากาศและแหล่งคนน้ำลำธาร ส่วนพื้นที่ป่าที่เหลือควรผอมต้นให้ราษฎรอยู่อาศัยในลักษณะหมู่บ้านป่าไม้ หรือสถาบันเกษตรกร โดยให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้เข้าไปประโยชน์ในพื้นที่เพื่ออยู่อาศัย และทำกินตลอดไป ตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ แต่ไม่ให้กรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อมิให้ตกเป็นของนายทุน กับให้กำหนดเนื้อที่ปลูกป่าไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเนื้อที่ที่เขาดังกล่าว

(๓) ขออนุมัติหลักการในการตั้งศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในแหล่งต่าง ๆ ที่มีป่าไม้หนาแน่น รวมทั้งสิ้น ๒๑ ศูนย์ ตามการแบ่งส่วนราชการเขตของกรมป่าไม้ โดยให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการต่าง ๆ ร่วมกันปฏิบัติงาน คือ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ กองบังคับการตำรวจป่าไม้ กองบัญชาการตำรวจภูธร และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เพื่อร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยมีหลักการปราบปราม ป้องกันและประสานงานในเป้าหมายที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้ถาวรตลอดไป

(๔) ขอให้สนับสนุนโครงการปลูกสวนป่าเพื่อทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไปในเขตนาน้ำลำธาร โดยเพิ่มงบประมาณให้และให้เงินจากต่างประเทศมาดำเนินการ สำหรับการปลูกป่าในให้ทางบริษัทเอกชนใดด้วย โดยรัฐบาลกำหนดเงื่อนไขและคุณสมบัติให้เหมาะสม โดยทำในรูปแบบบ้านป่าไม้และผอมต้นให้ราษฎรที่เขาทำมาหากินอยู่แล้วได้ใช้เนื้อที่ป่าทำการเพาะปลูกในระยะที่ตนไม่ยังไม่ได้เป็นการชั่วคราว นอกจากนั้นในระยะต่อไปจะสนับสนุนโครงการป่าไม้ชุมชนในท้องที่ที่เห็นควร

(๕) การให้สัมปทานป่าไม้ต่อไปจะมอบให้แก่บริษัททำไม้จังหวัดซึ่งรัฐถือหุ้นอยู่ และค่อย ๆ ยกเลิกสัมปทานเอกชน และปรับปรุงให้บริษัททำไม้จังหวัดต่าง ๆ มีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ป่าไม้ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยแท้จริง สัมปทานใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการจะให้เอกชนแต่ยังไม่ได้ออกสัมปทาน จะพิจารณายกเลิกเสีย ถ้าไม่สามารถดำเนินการตามเงื่อนไขได้ในเวลาอันควร

(๖) สนับสนุนโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบรูปร่างประเภท รวมทั้งในรูปแบบสหกรณ์ หรือวิสาหกิจชุมชน โดยกำหนดหลักการให้บริษัทดังกล่าวมีส่วนช่วยบำรุงรักษาป่าและปลูกสวนป่าทดแทนด้วย

จึงขอประทานกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วยคำวินิจฉัยโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง.

(๖) สนับสนุนโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบหลักอย่างประเภท รวมทั้ง
ในรูปสหกรณ์ หรือบริษัทมหาชน โดยกำหนดหลักการให้บริษัทดังกล่าวมีส่วนช่วยบำรุงรักษาป่าด้วย
จึงขอประทานกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วยคำขอได้โปรด
นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงพระนาม) จักรพันธุ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์

(หม่อมเจ้า จักรพันธุ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมป่าไม้

โทร. ๙๕๑๑๙๒